

Un număr vechiu 7 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: N. C. SCHINA

COMITETUL :

D. NEGULESCU, Profesor la Facultatea de drept din București, GR. CONDURATU, Consilier la Curtea de Apel București
 ALEX. CERBAN Dr. în Drept din Paris ALFRED JUVARA Dr. în Drept din Paris IOSEF G. COHEN Avocat TR. ALEXANDRESCU Fost Prim-Președ. Trib. Avocat V. ANGHELOVICI Dr. în Drept din Paris EUG. EMMANUEL Dr. în Drept din Paris
 Profesor Universitar Avocat Avocat Avocat Jud. Trib. Ilfov Avocat

Secretar de Redacție: E. C. DECUSARA, Dr. în drept din Paris, Directorul Statisticeii Judiciare

Membru corespondent pentru Paris: EDOUARD LEVY, Dr. în Drept, Avocat, Paris

ABONAMENTUL

Un an p. Bănci, Case Comerc. și Autorit. 300 lei
 „ Magistrati și Avocați fără supl. 150 „
 6 luni prețul cel de sus pe jumătate

APARE ODATA PE SAPTAMANA
 sub direcțiunea anui comitei

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Artele, 5 și Rahovei, 5
 Lângă Palatul Justiției
 — TELEFON 18/29 —

TIPOGRAFIA SOC. ANON.

„CURIERUL JUDICIAR“

PROCURANDU-ȘI TOATE MAȘINILE

și MATERIALELE NECESARE INDUSTRII GRAFICE

EXECUTĂ ÎN CONDIȚIUNI IREPROȘABILE

TOATE LUCRĂRILE ATINGĂTOARE DE BRANȘA

TIPARULUI PRECUM :

CĂRȚI DE ORICE FEL, REGISTRE, IMPRIMATE
de BIUROU, ETC.

BUCUREȘTI, RAHOVEI, 5 și ARTEI, 5

(lângă Palatul Justiției)

SUMAR

— Cuvânt asupra proiectelor nouilor impozite, de d-l avocat Ion Fotino ;

— *Legea autentificării actelor*, adnotată și comentată de d-l avocat A. Lascarov-Moldoveanu, *Recenzie* de C. G. R.**JURISPRUDENȚA :**— Curtea de casație s. I: *Dumitru Malache cu Dumitru Velicu* (Dobândirea proprietății prin prescripția achizitivă de 10 ani. Prezumarea bunei credințe. Art. 1899 c. civil) cu o *Notă* de d-l profesor Al. Cerban.— Idem: *Vasile G. Toma cu Maria Simircanu și soțul* (Dacă decizia de casare pronunțată în lipsa intimatului are un caracter de definitivitate? Consecințe cu privire la perimare), cu o *Notă* de d-l avocat Eug. Emmanuel ;— Curtea de apel Toulouse s. I: *Căsătorie. Clandestinitate. Incompetința ofițerului de stare civilă. Posesiune de stat. Inadmisibilitatea cererii în nulitate*. Art. 196 c. civ. fr., 178 c. civ. rom.), cu o *Notă* de d-l E. C. Decusară.— Trib. Ilfov s. III: *Iosef M. Pinchas cu Marius Linde* (Ofertă de vânzare. Manifestare unilaterală de voință. Când se perfecțiază contractul? Condițiuni. Art. 36 c. com.), cu o *Notă* de d-l profesor Al. Cerban.— Judecătoria ocol. VI București: *Vi. Trofimov și Vi. Zilotti cu G. Spănescu* (Care instanță este competentă să judece tănuirea prevăzută și pedepsită de art. 53 și 54 c. p. combinată cu art. 225 și urm. c. p. ?) cu o *Notă* de d-l E. C. Decusară.**Rezumatul jurisprudenței Curții de apel și Casație**— *Apel I*: Mandat. Depășire a puterilor conferite de către mandatar. Ratificare. Condițiuni. Dacă simpla tăcere poate echivala cu o voință de a ratifica. Art. 1546 c. civ.— *Apel II*: Contract de locație. Prelungire. Cine poate profita? Interpretarea art. 1 din decretul-lege 1420/920, cu o *Notă*.— *Apel III*: Contract de exploatare de păduri. Termen. Dacă se poate prelungi conform art. 3 din legea măsur. excepționale? Soluție negativă.**CUVÎNT**

ASUPRA

PROECTELOR NOUILOI IMPOZITE

Deși o discuțiune largă asupra proiectelor fiscale, depuse în Cameră, a început de mult și se urmează atât prin grai cât și prin scris de către specialiștii cercurilor competente, totuși, dat fiind că, aceste proiecte sunt menite să facă parte din ciclul marilor reforme legislative ce vor alcătui întreaga nouă așezare organică a țării prin care se va realiza unificarea legilor României întregite, noi, ca revistă juridică, care ne-am propus a urmări de aproape și a sprijini, prin concursul și în limitele puterilor noastre, înfăptuirea cât mai neîntârziată a acestei opere, considerăm de a noastră datorie a ne spune de pe acum și imparțial cuvântul, în speranța că, cei ce ne vor citi, dintre cei chemați a legifera aceste proiecte, vor ține seamă de observațiunile ce vom face.

Cunoaștem prea bine pe eminentul jurisconsult și coleg, d-l Ministru de Finanțe Titulescu, pentru a ne îndoi o clipă că în cele ce vor urma în acest articol, va recunoaște grija ce avem ca juriști și ca patrioți, alături de d-sa, ca reforma fiscală prin care se vor introduce în România inovațiuni organice fundamentale, principii creatoare de resurse fiscale și sisteme de aplicațiune, neîncercate până acum la noi, să se obțină rezultatele dorite fără a se provoca perturbațiuni grave vieții, destul de împovărată azi de sarcini și de scumpete și ca urmare, mai ales, fără a zdruncina din temelie izvorul de energie materială și morală pe care se va sprijini postamentul îndrumării țării către noi resurse de producțiune, în cari se pune toată speranța propășirii noastre economice.

Căci, nu cred să se mai poată susține și de aci înainte că România cată să rămână o țară emina-mente agricolă; mai mult încă, prevăd că, o con-

secință imediată a exproprierei latifundiare va fi industrializarea și comercializarea agriculturii însăși deoarece pe de o parte, va fi nevoie de o producțiune agricolă intensivă spre a satisface nevoile consumului intern al unei populațiuni întregite și a asigura în acelaș timp și disponibilități cât mai mari pentru export, iar pe de altă parte brațul de muncă dela țară va trebui atras cât mai mult în spre marile industrii ce au început a se manifesta deja destul de frumos și a căror dezvoltare și înmulțire ar fi de neînțeles și nepatriotic să se stângenească prin descurajarea și înăbușirea inițiativelor.

Reforma fiscală ce se inaugurează la noi abia acum și care în Franța s'a introdus încă din 1916 și s'a complectat prin aplicațiunea de noi principii, în a doua jumătate a anului trecut, este provocată, ca și aiurea, de secătuirea finanțelor statului prin eforturile și sacrificiile impuse de lungul și distrugătorul război mondial.

Aceste eforturi și sacrificii, traduse prin goluri mari în diferitele compartimente ale tezaurului nostru, prin importante obligațiuni financiare externe, și prin mari necesități bănești pentru refacerea economiei noastre, cari neputând fi acoperite prin mijloacele de cari statul dispunea până acum, poporul este chemat ca la tributul de sânge, jertfit atât de generos pe altarul realizării marelui ideal național, să adauge tributul material al contribuțiunei sale efective la acoperirea acestui mare deficit financiar.

Acest nou tribut consistă din două impozite propuse și anume:

1. Impozitul pe venit sau cedular, cu caracter principial permanent însă susceptibil de îndulciri subsecvente și

2. Impozitul pe avere, de prestat odată pentru totdeauna și plătabil în decurs de zece ani.

Impozitul pe venit este din punctul de vedere al structurei lui, o modernizare, prin eliminarea zecimilor, a actualelor impozite, simplificându-se perceperea lor prin stabilire de quote fixe și de coeficienți variabili, corectori sau complimentari, de aplicat diferitelor spețe de venituri.

Cotele fixe dau proporționalitatea iar coeficienții variabili realizează corecțiunea progresivă a impozitelor.

La vechile impozite astfel modernizate se adaogă însă două impozite noi, neîncercate până azi la noi și până mai deunăzi nici în Occident și anume: impozitul pe cifra afacerilor și impozitul progresiv pe venitul global.

Aceste două impozite sunt o inovațiune a încercațiilor mari financiare ai Occidentului.

Impozitul pe avere este iarăși o concepție nouă a vremurilor grele prin cari trecem și care nu a dat rezultate mulțumitoare acolo unde s'a încercat a se aplica și care în general aiurea nu s'a putut aplica tocmai din cauza inequităței lui și a greutăței stabilirei adevăratei lui asiete, a cărei al-

cătuire nu poate fi uniformă pentru toată lumea.

Acest impozit, având mai mult caracterul unei confiscățiuni de bunuri decât acela al unei contribuțiuni fiscale, este pretutindeni criticat, iar pentru țara noastră în special, cred că, constituște un pericol eminent de mari perturbațiuni; afară de aceasta prin tardivitatea aplicațiunei lui nu mai corespunde scopului urmărit al creatorilor lui.

Considerentele ce mă conduc la această concluziune le voi arăta cu altă ocazie.

Revenind deci la studiul *impozitelor* pe venit, acestea au primit denominațiuni *alfabetice* sau *cedulare*.

Am zis că acestea sunt vechile impozite perfecționate și sporite prin două noi impozite. Iată tabloul lor enumerativ:

Cedula A adică impozitul pe veniturile proprietăților funciare neclădite de 12⁰/₀ până la 10 hectare și de 15⁰/₀ dela 10 hectare în sus. Acest impozit se sporește la 17⁰/₀ pentru terenurile ardate și la 34⁰/₀ pentru contribuabilul ce locuiește în străinătate.

Cedula B adică impozitul pe veniturile proprietăților funciare clădite, pe baza valorii locative; este de 10⁰/₀ pentru venitul până la 3000 lei anual, de 12⁰/₀ dela 3000 lei la 10.000 lei și de 15⁰/₀ pentru venituri mai mari.

Cedula C adică impozitul pe veniturile exploatațiunilor agricole, de 12⁰/₀ în general și cu gradațiune de 8⁰/₀, 10⁰/₀ și 12⁰/₀ proporțional cu suprața cultivată, în caz când exploatarea se reduce numai la munca câmpului. Acest impozit se sporește la 18⁰/₀, dacă exploatarea se face de către un intermediar sau ori de ce persoană ce locuiește în străinătate.

Cedula D adică impozitul pe veniturile întreprinderilor comerciale și industriale, de 12⁰/₀ pentru Societăți anonime, întreprinderi comerciale și industriale și de 10⁰/₀ pentru întreprinderile miniere și de transport.

Întreprinderile comerciale cari fac operațiuni de bancă, de scont sau împrumuturi plătesc 14⁰/₀, dacă nu sunt Societăți Anonime.

În afară de această cotă, comercianții cari nu sunt obligați la publicarea bilanțului, mai plătesc o taxă complimentară asupra sumei de afaceri ce depășesc 500.000 lei, de: 2⁰/₀₀ pentru fracțiunea cuprinsă între 500.000 și un milion, de 3⁰/₀₀ pentru fracțiunea între unu și două milioane, de 4⁰/₀₀ pentru fracțiunea între două și trei milioane, de 5⁰/₀₀ pentru fracțiunea între trei și patru milioane și de 6⁰/₀₀ pentru fracțiunea sumei de afaceri ce trece peste patru milioane.

Contribuabilii ce sunt obligați la publicarea bilanțului și a căror beneficiu net anual trece de 30.000 lei plătesc o supra taxă dela 1⁰/₀ până la 20⁰/₀ conform unei scări stabilite pe baza rapor-

tului dintre beneficiu net și capitalul investit inclusiv rezervele.

Cifra de afaceri pentru negustori și industriași este reprezentată de totalitatea prețurilor, efectiv încașate din vânzările făcute în cursul anului, iar pentru întreprinderile de bancă, de scont, de schimb, de monede etc. suma afacerilor este reprezentată de totalul dobânzilor, sconturilor, agiurilor, comisioanelor, curtagiilor și profiturilor trase din realizarea titlurilor dobândite cu ocazia acestor operațiuni, astfel cum aceste venituri urmează a fi trecute la creditul contului de profit și pierderi.

Cedula E adică impozitul pe veniturile profesiunilor și ori căror alte ocupațiuni necomerciale, de 10⁰/₀, ce se aplică integral numai veniturilor ce depășesc 12.000 lei anual. Sub această cifră porțiunea venitului până la 3.000 lei anual este socotită pe jumătate.

Cedula F adică impozitul asupra lefurilor, indemnizațiilor, salariilor, pensiunilor și rentelor viagere, de 6⁰/₀.

Cedula G adică impozitul asupra veniturilor valorilor mobiliare, creanțelor, depozitelor și garanțiilor, este de 15⁰/₀ asupra veniturilor nete a capitalurilor mobiliare și de 13⁰/₀ asupra veniturilor provenind din obligațiuni cu dobândă până la 5⁰/₀ și din titluri ale Societăților pur industriale.

În sfârșit *impozitul așa zis corectiv, progresiv pe venitul global* prin aplicarea de cote progresive de la 2⁰/₀ până la 50⁰/₀ fracțiunilor de venit, cuprinse între anume cifre stabilite într-o tabelă. Cifra fracțiunilor căror urmează a se aplica cotele respective sporește într-o progresiune quasi-geometrică, proporțională venitului impozabil.

Astfel de pildă pentru fracțiunea cuprinsă între 60.000 și 100.000 lei, se aplică cota de 14⁰/₀ pentru subfracțiunea cuprinsă între 60.000 și 80.000 și 16⁰/₀ pentru subfracțiunea cuprinsă între 80.000 și 100.000; pentru fracțiunea cuprinsă între 600.000 și 1.000.000 lei se aplică cota de 38⁰/₀ pentru subfracțiunea dintre 600.000 și 800.000 și de 40⁰/₀ pentru subfracțiunea dintre 800.000 și un milion, și așa mai departe. În primul caz cota sporește cu 2 din 20 în 20 mii iar pentru al doilea caz aceeași cotă sporește din 200 în 200 mii.

Acest Impozit se aplică și rezervelor ce nu sunt impuse impozitului după cedula D, prin aplicarea unei cote fracțiunii ce întrece maximul rezervei legale, de 1⁰/₀, dacă beneficiul nu întrece 5⁰/₀ din capital. De aci înainte cota sporește cu câte o unitate pentru fiecare creștere a raportului dintre beneficiu și capital, conform unui tablou special; astfel, de pildă, pentru raportul cuprins între 1000 și 2000, cotele sunt de 28⁰/₀ pentru 1500 și de 29⁰/₀ pentru 2000 iar de aci înainte cota rămâne constantă de 30⁰/₀.

Impozitul pe venitul global se aplică numai venitului net care depășește *minimumul de existență* de

2500 lei anual pentru comunele rurale, de 3000 pentru comunele urbane cu mai puțin 50.000 locuitori, de 3500 pentru cele până la 100.000 locuitori și de 4000 pentru cele dela 100000 locuitori în sus.

În general atât impozitele cedulare cât și cel pe venitul global se aplică, în principiu, numai veniturilor nete, adică venitului ce rămâne după scăderea dobânzilor datoriiilor ipotecare și privilegiate, degrevărilor pentru sarcini de familie, a cheltuelilor de gestiune, a primelor de asigurări contra rizicurilor—limitate la 15⁰/₀ din venitul brut— a sumelor necesare amortizării clădirilor—limitate la 5⁰/₀ din venitul brut, — a arenzilor și chiriiilor ocupate de întreprinderi, a salariilor și gratificațiilor plătite sub orice formă de contribuabilul comercial sau industrial, a costului materiilor prime, a cheltuelilor generale ale întreprinderilor, a rezervelor speciale pentru creanțe dubioase și pentru diferențe de schimb la Societățile Anonime, limitate la 5⁰/₀ din beneficiul lor net, scutindu-se rezervele matematice ale Societăților de asigurare; a cheltuelilor necesitate de exercițiul profesiunii și a sumelor vărsate anual pentru constituiri de pensii la sfârșitul activității profesionale, fără ca ele să poată depăși 10⁰/₀ din venitul brut.

Afară de acestea sunt prevăzute și câteva scutiri de impozit cedular, printre cari principala este scutirea venitului provenind din renta de obligațiuni de ori ce fel ale Statului român, județelor sau comunelor cari vor fi fost scutite printr-o lege specială de impozitul pe valorile mobiliare.

Aceste din urmă venituri însă intră în întregime în calculul venitului global pentru aplicarea cotelor respective ale impozitului pe acest venit.

Venitul global se compune din veniturile nete cedulare ale contribuabilului la cari se adaugă și veniturile de orice fel ce nu figurează în vreuna din cele 7 cedule.

Odată venitul global obținut astfel se scade: dobânzile împrumuturilor și datoriiilor ce cad în sarcina venitului general, anuitățile rentelor plătite cu titlul obligator, impozitele directe și taxele asimilate, ce s'au plătit ca impozite cedulare, precum și pierderile rezultând dintr'un deficit de exploatare într-o întreprindere agricolă, comercială sau industrială.

Caracterul general nou al tutulor acestor impozite este personalitatea impozitului, acesta urmărind pe contribuabil, iar nu obiectul creator de venituri, căci autorul proiectelor, de cari ne ocupăm, caută pe toate căile veniturile contribuabilului indiferent chiar în unele cazuri dacă obiectul produce sau nu ceva; mai mult încă, acolo unde obiectul nu produce de fapt nimic, autorul proiectului imaginează din oficiu venituri impozabile prin aplicarea unor coeficienți anume stabiliți valorii locative a contribuabilului sau a negustorului. Aceasta este o in-

vențiune fiscală machiavelică, desigur importată ca și întregul sistem al noilor impozite și cu totul lipsite de echitate.

Dacă am rezumat mai sus cât mai larg — în limitele permise de acest articol — întreaga economie tehnică pe care se bazează asieta noilor impozite, trecând peste detaliile de aplicațiune, am făcut aceasta numai pentru a ne putea orienta și a justifica observațiunile ce ne propunem a face.

O primă observațiune este de ordin general, trasă din felul constant cum s'au întocmit la noi legile sau cum s'au introdus acelea din țările mai înainte.

Dacă până mai deunăzi legile originale au fost opera Directorilor sau a șefilor de birouri din ministere, odată cu războiul s'a inaugurat la noi sistemul traducerei legilor din străinătate și al aplicării lor întocmai la noi, fără a preceda aceasta de un prealabil studiu aprofundat al împrejurărilor și al momentelor speciale din țară și ale poporului, pentru că, dacă asemenea legi se impuneau în interesul evoluțiunii neasemuit de accelerată a vieții noastre sociale și politice, să fi încercat cel puțin a le modifica astfel încât adoptarea lor să se fi putut realiza normal ca și o lege bună originală, cu evitarea potopului de conflicte, de controverse de interpretare și de aplicațiune ce au cauzat tot atâtea conflicte litigioase ce au turburat liniștea locuitorilor și au înmulțit procesele.

Acest sistem și-a atins apogeul în cursul războiului și mult timp încă după terminarea lui, introducându-se guvernarea prin decrete-legi, motivate de dreptul de înaltă necesitate de Stat de care s'a făcut uz atât de larg la noi.

Acelaș sistem epidemic pare să devie la noi endemic prin aplicațiunea lui în legiferări.

Proiectele de cari ne ocupăm sunt inspirate de legile fiscale ce se aplică în occident și mai ales în Franța.

Nu este în intențiunea mea de a aduce vre-o învinuire savantului nostru Ministru de finance, însă ca juriști ne considerăm ținuți a cerceta și judeca rece prin lumina adevăratelor realități, cu condițiunea de a fi sinceri, căci numai astfel vom reuși a legifera cel puțin de aci înainte într'o adevărată cunoștință a nevoilor sociale și politice, a găsi mijloacele practice și potrivite aplicării marilor reforme în întocmirea cărora trebuie să se concilieze ideia unificării legislative și sufletești cu aceea a condițiunilor speciale în cari se găsește țara și locuitorii noilor ținuturi față de cei din vechiul regat.

Cea mai mică greșeală de concepție în această privință poate provoca nemulțumiri fatale cu consecințe diametral opuse scopului urmărit.

Căci, în speță, dacă simțământul patriotic ne impune a admite principiul sacrificiului material obștesc spre a veni în ajutorul tezaurului golit de

bani însă plin de sarcini, în aceiași măsură se impune ca, mai ales față de puterile contribuabilului nostru și de momentul economic în care se găsește țara, să reflectăm cu toată ponderațiunea și mai ales cu multă prevedere asupra modalităților realizării acestui principiu.

Măsurile drastice dau uneori rezultate frumoase, însă efemere, urmate de obicei de dezastre greu de îndreptat.

Pentru a ilustra acest adevăr, voi cita cele ce se petrec actualmente în Anglita, unde lumea comercială și industrială începe să se agite cerând reducerea impozitelor ce se propune a se aplica actualmente la noi. Este un simptom cu atât mai indicativ pentru noi, căci el se petrece în Anglia, țara industriei prin excelență și cea mai bogată în resurse dintre Statele europene și unde impozitele grele accentuând scumpetea producțiunii, a determinat aplicarea unui greu tarif vamal protecționist contra concurenței germane.

În Franța impozitele cedulare s'au aplicat în 1916, adică în plin războiu însă, sub o formă atenuată de încercare și de acomodare și tocmai după patru ani, în Iunie 1920, s'au majorat cotele creându-se în același timp alte noi taxe și introducându-se inovațiunea impozitului pe cifra de afaceri, așa zisul impozit de consumațiune, toate aceste accentuări de impozite și taxe menite fiind a lovi mai ales pe cei ce au profitat, îmbogățindu-se de pe urma și din cauza războiului.

Această lege s'a plimbat în Franța șase luni dela Cameră la Senat și vice-versa, dând loc la discuțiuni aprinse și multe amendamente.

Ar fi bine dacă și la noi s'ar da aceeași atenție în Corpurile leguitoare proiectelor prezintate și dacă discuțiunile ce se vor naște vor fi expresiunea sinceră și dezinteresată a binelui obștesc și a bunei orândueli, ținându-se mai ales seama de efectele ce vor produce aceste noi impozite în viitor asupra forței vitale economice a țării.

După socotelile făcute, un contribuabil ce ar fi supus tutulor impozitelor cedulare și celui asupra venitului global, va fi obligat a da statului peste 35 la sută din venitul său net, iar îmbogățitul de război, dacă fiscalul va fi în măsură azi să-l mai găsească, 70 la sută, căci acestuia i se aplică dublul cotelor.

Mă întreb: un asemenea greu impozit va determina pe contribuabil să muncească și mai mult spre a produce cât mai mult, sau îl va descuraja, îndrumându-l spre calea câștigului strict necesar?

Căci materiile prime se vor scumpe și mai mult, din aceeași cauză, iar pe de altă parte beneficiile întreprinderilor comerciale și industriale se vor reduce simțitor, deci contribuabilul care va avea toată bunăvoința de a lucra spre a produce mai mult, nu va reuși, iar acel ce va dispune de capital va șovăi

a-l investi în întreprinderi, de oarece acestea fatalmente îi vor da o rentabilitate infimă.

Nu îmbogățiții formează masa poporului țării noastre, din fericire aceștia sunt reprezentativi de un procent neînsemnat în țara noastră și au avut tot timpul a-și plasa până acum averile în loc sigur și de aceea mă cutremur și nu îndrăznesc să aștern aci consecințele descurajării muncii, a acestui factor în care orice patriot trebuie să-și pue toată nădejdea propășirii și consolidării acestei țări.

Nu este suficient a face paradă de vorbe și a trâmbița sacrificiul impus de greutățile vremii; este însă interesant a judeca profund, a scruta și condițiunile speciale ale vremii, puterea de contribuție a celui chemat să o facă, și nu ar fi deplasat cred a cerceta și sinceritatea acelor ce găsesc că aceste impozite nu vor produce efectele supărătoare menționate.

Suntem încă pe prima treaptă a evoluțiunii noastre industriale, avem avuții naționale de invidiat; cum va putea propăși această evoluțiune și cu ce forțe financiare se vor mai pune în valoare aceste avuții, dacă inițiativa particulară se va înăbuși prin amputarea câștigului, singurul stimulent al înjghebărilor întreprinderilor?

Stagnarea afacerilor și întreprinderilor s'a agravat la noi în ultimul timp tocmai din cauza acestor descurajante perspective.

Nu ne putem compara cu marile noastre Aliate. Acestea au putut suporta mai mult sau mai puțin impozitele ce sunt a se introduce la noi, nu fără multe greutăți, dar totuși, le-au suportat până acum; nu știm ce le rezervă viitorul, singurul hotărîtor al experienței omenestii. Însă nu trebuie să pierdem din vedere că aceste mari State au fost surprinse de război într'o situație financiară din cele mai înfloritoare și că ele dispun și azi după un atât de lung și de înverșunat război de mari forțe de productivitate, bazate pe o veche și variată industrie din care are ce reduce, pe când la noi asemenea forțe sunt embrionare și abia manifestate mai pronunțat în cei doi ani din urmă.

A reduce nu este tot una cu a nimici; a aplica cotele propuse prin proiectele de impozite de cari ne ocupăm, cu agravarea lor prin aplicarea unor impozite necunoscute până azi la noi, este a nimici și înăbuși orice inițiativă.

Nu mai vorbesc de acel „minimum de existență” fixat prin aceleași proiecte, minimum ce azi nu mai satisface nici nevoile unui simplu cerșetor din colțul străzii.

Pentru Paris minimum de existență, deci exonerat de impozit, este de 6000 franci, pe când pentru București se propune un minimum de 4000 lei; or ținând seamă de valuta actuală, 6000 franci reprezintă azi 30.000 lei.

Alături de D-l Ministru de Finanțe, recunoaștem nevoia sacrificiului ce se cere, dacă produsul lui va

fi întrebuițat mai ales pentru acoperirea nevoilor statului și ale refacerii economice, cu condițiunea însă a pune pe contribuabil în măsură să răspundă nesugrumat acestui apel la punga lui și mai cu seamă să-i înlesnească posibilitatea de a-și îndeplini această sarcină, ce i se impune, cu aceeași încredere, bunăvoință și conștiință patriotică și în viitor.

Cerem cu alte cuvinte savantului nostru coleg să împrumute antipaticelor sale din naștere proiecte, de cari numele său va rămâne legat, ceva din marea simpatie ce, prin felul său natural de a fi, o inspiră tutulor ce vin în contact cu D-sa.

I. FOTINO

Avocat, Administratorul-Delegat al Societății anonime „Curierul Judiciar”

RECENZIE

Legea Autentificării actelor adnotată și comentată de d-l avocat A. Lascarov-Moldovanu. (Volum 210 pag. Focșani).

Este o lucrare de o netăgăduită valoare științifică, datorită unui distins avocat din Focșani, d-l Al. Lascarov-Moldovanu care, pe lângă și alte lucrări juridice, mai numără la activul său și câteva opere literare.

În această comentare a legii mai sus amintite, care dovedește o muncă serioasă și pricepută, autorul face din comentarea fiecărui articol o mică monografie cuprinzând alături de debaterile parlamentare, o scurtă expunere doctrinală completată prin indicațiunea diferitelor jurisprudențe relative la această materie.

Dar autorul nu se mărginește aci, ci dă o extenziune cu mult mai mare studiului său. Căci dacă condițiunile de autenticitate și putere probantă a unor acte făcute sub imperiul legii în vigoare care este de dată relativ recentă (Ian. 1886). Sunt aproape definitiv fixate, nu tot așa este și pentru numărul cel mare de acte făcute sub imperiul legiuirilor mai vechi cari nu prevedeau condițiuni tot atât de rigurose precizate. În cât pentru întreaga această serie de acte chestiunea valabilității și puterii lor probante rămâne încă de interes actual deși legiuirile sub cari au luat naștere au fost abrogate de mult. Acest interes prezent îl satisface lucrarea de față de oarece autorul face numeroase incursiuni istorice în diferitele legiuiri mai vechi extrăgând de acolo tot ceea ce poate fi util și interesant astăzi. Comentând spre ex: art. 26 leg. aut. relativ la autentificarea actelor neștiutorilor de carte, D-sa atinge importanta chestiune a puterii probante a actelor semnate prin punerea de deget. Se știe că un număr considerabil de acte vechi sunt semnate în acest mod și valabilitatea lor a fost deseori pusă în discuțiune în fața instanțelor noastre judecătorești. În o judicioasă expunere D-sa ne arată valabilitatea unor asemenea acte confecționate sub imperiul diferitelor legiuiri ca spre ex: Condica lui Caragea, Calimach, Condica civilă etc. arătând în același timp și care este hotărîrea Jurisprudenței noastre relativ la puterea lor probantă.

Am luat la întâmplare un exemplu pentru a evidenția metoda științifică care a prezidat la întocmirea acestei lucrări și care face din ea o reală contribuțiune adusă științei dreptului.

C. G. R

INALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE S. I

Audiința dela 10 Decembrie 1920

Președinția d-lui G. V. BUZDUGAN, Președinte

Dumitru Matache cu Dumitru Velicu

Decizia No. 637

Proprietate. — Titluri «a non domino». — Dobândirea proprietății prin prescripția achizitivă de zece ani.

Prescripția achizitivă de zece ani. — Presumarea bunei credințe. — Art. 1899 c. c.

1. În cazul când părțile cari își contestă dreptul de proprietate asupra unui imobil, nu au nici una, nici alta, titluri cari să emane dela adevăratul proprietar, urmează a fi considerat ca proprietar acela care, pe lângă justul titlu pe care-l prezintă, dovedește în același timp că a posedat neîntrerupt imobilul cu bună credință în termenul cerut pentru prescripție.

2. Buna credință totdeauna se presupune și sarcina probei contrare cade asupra părții adverse.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l Consilier Florescu;

Pe d-nii avocați M. Săndulescu și N. V. Ignat în desvoltarea motivelor de casare și pe d-l avocat Chiriță Vasilescu în combateri;

Deliberând,

Asupra I-lui motiv de casare:

«Omisiune esențială și anume: Trib. și Curtea de Apel au omis a se pronunța și asupra depozităților martorilor, care au o mare importanță în acest proces, de oarece locul care se revendică prin acțiune, neavând în originalul act de vânzare vecinătățile, prin depozitele martorilor ceruți pentru a stabili vecinătățile și identitatea, s'a stabilit, că recurentul Dumitru Matache a f st înainte de părătul D. Velicu, proprietarul locului în litigiu».

Având în vedere decizia supusă recursului din care rezultă că, recurentul Dumitru Matache, a întentat acțiune în contra intimatului Dumitru Velicu, pentru ca acesta să fie obligat a-i lăsa în plină proprietate terenul din Calea Dorobanților No. 46, a-i plăti cu titlu de daune chiria lui pe 15 ani, cum și viaoarea materialului imobilului dărâmat;

Că, atât Tribunalul cât și Curtea de apel din București, prin deciziunea supusă recursului au respins ca nefondată acțiunea;

Că, pentru a hotărâ astfel, Curtea de fond constată în fapt că recurentul în vederea pretențiilor sale a prezentat un act autentic și transcris la Trib. Ilfov în 1897, prin care Fița R. Stoica văduvă îi vinde un teren în strada prelungirea Dorobanți No. 46, iar părătul a prezentat ca titlu de proprietate un act autenticat și transcris tot în 1897, posterior însă celui prezentat de reclamant, act emanând dela Marin Andrei, cum și un alt act autenticat și transcris în 1898, emanând tot dela Marin Andrei și dela mama sa Tița R. Stoica văduvă, care este autoarea și a recurentului;

Că, mai constată instanța de fond, recurentul nu a făcut dovada că terenul vândut lui de Tița R. Stoica văduvă ar fi cel pe care-l revendică dela intimat deși nu se contestă de ambele părți că autorii lor le-au vândut terenul aparținând defunctului Radu Stoica;

Că, motivează instanța de fond chiar dacă identitatea terenului ar fi dovedită, totuși recurentul nu poate avea nici un drept, de oarece dânsul nu a făcut dovada

că autoarea sa ar fi succesoare legitimă a defunctului Radu Stoica, recunoscut ca proprietar al terenului vândut și lui și părătului, și ca atare numita Tița R. Stoica, nu i-l-a putut transmite în mod valabil, pe când intimatul, al cărui titlu de asemenea nu emană dela adevăratul proprietar al terenului, are însă în favoare sa, pe lângă justul titlu, rezultând din actele ce le prezintă și o posesiune de mai bine de zece ani a terenului, astfel că trebuie considerat ca proprietar pe temeiul prescripției achizitive de 10 ani;

Considerând că nici una din părți, neavând titluri care să emane dela adevăratul proprietar al terenului, instanța de fond a fost îndrituită a considera ca proprietar pe acela care, pe lângă justul titlu, pe care-l prezintă, a dovedit în același timp că a posedat neîntrerupt terenul în litigiu, cu bună credință, în termenul cerut de lege pentru prescripțiune;

Că, astfel fiind, omisiunea de care recurentul se plânge prin prezentul motiv de casare nu este esențială, căci chiar dacă s'ar stabili intențitatea terenului cumpărat de dânsul cu cel posedat de intimat, soluțiunea procesului nu poate fi decât aceeași, deciziunea instanței de fond sprijinindu-se pe împrejurarea că ambele părți neavând titluri care să emane dela adevăratul proprietar al terenului, intimatul are însă în favoarea sa prescripțiunea de 10 ani;

Că astfel fiind, motivul de casare este nefondat și se respinge;

Considerând că deciziunea instanței de fond menționându-se pe considerațiunile mai sus expuse, devine inutilă discutarea celui de al doilea motiv de casare, relativ asemenea la chestiunea identității terenului;

Asupra celui de al III-lea motiv:

«Interpretarea greșită asupra prescripțiunii și anume: Trib. și Curtea invoacă prescripțiunea de 10 ani, just titlu și bună credință, pe când în procesul acesta se aplică prescripția de 30 ani, nefiind just titlu și bună credință».

Având în vedere că instanța de fond motivează, cu privire la buna credință a intimatului, că ea trebuie prezumată, cât timp nu s'a dovedit contrariul, făcând deci în această privință o justă aplicare a principiilor art. 1899 c. civ.;

Că, fiind dovedită existența justului titlu și posesiunea continuă și exercitată cu bună credință din partea intimatului asupra terenului cumpărat de dânsul, bine și aci respectarea principiilor din art. 1895 și următorii c. civ. Curtea de fond a decis că dânsul a dobândit proprietatea lui prin prescripția achizitivă de 10 ani, astfel că motivul de casare este nefondat și se respinge.

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

NOTĂ.— Într-o acțiune în revendicare, atât reclamantul, în sprijinul cererii sale cât și părătul, pentru a se menține în stăpânirea lucrului revendicat, se întemeiază pe titluri translativ de proprietate, dar titlurile nici uneia din părțile litigante nu emană dela adevăratul proprietar după cum constată în fapt instanța de fond. Inalta Curte confirmând decizia instanței de fond, care respinsese acțiunea în revendicare, se întemeiază pe constatarea făcută de această instanță, că chiar de ar fi dovedită identitatea terenului revendicat cu cel posedat de intimat, totuși intimatul are o posesiune decenală, cu just titlu și de bună credință astfel încât a devenit proprietar prin prescripțiune.

Este incontestabil că soluțiunea dată de instanțele de fond și consfințită de Inalta Curte este absolut juridică, cu toate acestea credem că modul de argumentare din decizia ce adnotăm ar putea da naștere unei interpretări greșite în ce privește rolul prescripțiunii ca mijloc de dobândirea proprietății, și astfel s'ar da prescripțiunii o sferă de aplicațiune mai restrânsă decât aceea care i se cuvine în realitate.

În adevăr, Inalta Curte accentuând asupra împrejurărilor constatată de instanța de fond că nici una din părțile litigante n'aveau titluri care să emane dela adevăratul proprietar al terenului în litigiu, pare a atribui, numai în acest caz, prescripțiunii eficacitatea de a consolida situațiunea posesorului părât care o invoacă.

Or nu putem admite că sensul aparent al termenilor întrebuiți ar corespunde modului de a vedea al Inaltei Curți; în adevăr, posesorul care poate invoca în favoarea sa o usucapiune implinită, are o situațiune care-l pune în măsură să se apere cu succes contra ori căreia acțiuni în revendicare, nu numai în cazul în care cel ce revendică are un titlu care nu emană dela adevăratul proprietar dar chiar când titlul revendicanțului ar emana de la adevăratul proprietar și chiar în cazul când titlurile de proprietate ale ambelor părți litigante ar emana de la același autor și titlul posesorului ar fi fost transcris posterior.

Nu numai în cazul când una din părțile litigante nu poate face dovada unei prescripțiuni îndeplinite în favoarea sa, numai atunci doctrina și jurisprudența admit că conflictul ivit urmează să fie soluționat după anumite norme care variază după cum părțile se află în unul sau altul din următoarele cazuri care se pot ivi în practică și anume: sau ambele părți presintă titluri de proprietate sau numai una din ele sau nici una; în prima ipotesă, se face următoarea deosebire: dacă titlurile ambelor părți emană de la aceeași persoană, preferința se acordă părții care ș'a transcris mai întâi actul, dacă e vorba de un titlu supus transcripțiunii, iar în caz contrar titlul cel mai vechi ca dată va avea, în principiu preferință; dacă titlurile emană de la autori diferiți, în principiu părătul e menținut în posesiunea lucrului revendicat; or era inutil, în speța supusă judecății Inaltei Curți a se examina dacă titlurile invocate de părți emană sau nu de la același autor, dacă acesta este sau nu adevăratul proprietar al imobilului în litigiu, din moment ce era constant în fapt că intimatul prescrisese proprietatea imobilului revendicat.

ALEX. CERBAN

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I.

Audiența dela 29 Decembrie 1920

Președenția d-lui G. V. BUZDUGAN, Președinte

Vasile G. Toma cu Maria Simireanu și soțul

Decizia No. 698

Recurs.—Casare în lipsa intimatului.—Dacă în acest caz decizia de casare are vreun caracter de definitivitate față de una din părți.—Soluțiune negativă.—Consecințe cu privire la primare.

Deciziunea prin care Inalta Curte casează în lipsa intimatului, sentința atacată cu recurs, poate fi retractată în urma opozițiunii acestuia. Ca atare o asemenea deciziune nu poate avea un caracter de definitivitate nici pentru recurrent, cât timp dreptul de opoziție pentru intimat subsistă.

De aci rezultă că, data pronunțării deciziunii de casare nu poate fi luată ca punct de plecare, pentru calcularea termenului pentru primarea apelului, trimis în judecata instanței de trimitere, deoarece la această dată instanța de trimitere nici măcar nu este definitiv investită cu judecarea lui.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l Consilier V. Bossy;

Pe d-l avocat N. T. Curpen în dezvoltarea motivelor de casare și pe d-l avocat C. Wortman în combateri

Deliberând,

Asupra recursului făcut de V. Toma contra sentinței No. 125/920, a Trib. Bacău s. II, dată în proces cu Maria Simireanu ca cumpărătoare de drepturi dela Maria Rusu Păduraru.

Având în vedere motivele de recurs I și II în cuprinderea următoare:

I. «Violarea art. 257 pr. civ. prin aceea că pentru a mi declara perimat apelul ce am făcut contra cărței de judecată No. 26/909 a Jud. de Buhuși pornește de la data de 5 Martie 1913, când Inalta Curte de Casație a casat sentința Trib. Neamț No. ... prin care mi s'a respins apelul făcut contra ei, în absența intimatului Maria Al. C. Rusu Păduraru și consideră numai decizia Inaltei Curți No. 200 din acea zi ca un act întrerupător de primare, dar Procesul-Verbal al Corpului de Portărei din 14 Oct. 1919, prin care se constată că abia la această dată a fost comunicată intimatului, această decizie, din contra era un act fără nici o valoare din acest punct de vedere, pe când ultimul aliniat al art. 257 pr. civ. explică că, act întrerupător de primare este orice act de procedură făcut de partea interesată cu caracter contradictor; «Ori ce act cu caracter mai contradictor poate fi ca o comunicare prin portărei a unei decizii?»

II. «Violarea art. 64 din legea I. C. C. și 155 pr. civ. prin aceea că decizia Inaltei Curți No. 200/913 fiind dată în absența intimatului era pusă opoziției și tot în acest timp, hotărârea dată nu se putea executa în sensul că eu sau ori care altul să vină la Trib. Bacău la care se trimetea afacerea spre judecare pentru a fixa termen, până ce mai întâi nu se rezolvă definitiv recursul;

«Ori, intervenienta Maria Simireanu, pe baza unor drepturi ce pretinde de la intimatului face cererea de primare apelului meu tocmai în acest timp. Acest motiv Trib. Bacău nici nu-l discută deși a fost invocată și susținută înaintea sa de avocatul meu cum se vede din notele sale dela Dosarul atacerei»;

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care rezultă că prin cartea de judecată No. 26/909, a Jud. de Buhuși, admitându-se acțiunea intentată de Maria Păduraru, autoarea intimatului, contra lui V. Toma, a-

ceasta face apel la Trib. Neamț, care i se respinge prin sentința No. 15/910 dar V. Toma făcând recurs, această Curte prin decizia No. 200 din 8 Martie 1913, dată în lipsa intimății, casează sentința Trib. Neamț și dispune trimiterea afacerii în judecata Trib. Bacău. Înainte ca această decizie să fi fost comunicată intimății și să fi expirat termenul său de opoziție, ea face o cerere de perimare înaintea Trib. Bacău, prin care pretinde să se declare perimat apelul lui V. Toma, iar Trib. prin sentința atacată acum cu recurs admite cererea și declară perimat apelul; că pentru a justifica această soluțiune Trib. motivează că, decizia anterioară a acestei Curți prin care s'a casat sentința Trib. Neamț, deși dată în lipsa intimății, ea ar fi avut totuși caracterul definitiv față cu recurentul V. Toma care dobândind câștig de cauză, și prin urmare, că, de la data acestei decizii 5 Martie 1913, scotită ca un act interuptiv de perimare, ar avea să se calculeze termenul de perimare a apelului lui V. Toma; că, plecând de la această dată, iar nu de la data expirării termenului de opoziție, după comunicarea deciziei acestei Curți, la 14 Oct. 919 și constatând împlinirea termenului de perimare, Trib. declară perimat apelul, deși constată că a fost sevizat de această Curte cu judecarea lui numai înainte de cererea de perimare;

Având în vedere că înaintea Trib. recurentul V. Toma a susținut—că și azi în recurs—că nu se poate lua ca punct de plecare a termenului de perimare data deciziei acestei Curți, 5 Decembrie 1913, căci această decizie fusese dată în lipsă și că numai de la comunicarea ei ar avea să se calculeze termenul pentru perimarea apelului său;

Considerând că, în adevăr, de ziua acestei Curți cu No. 200 din 5 Martie 1913, prin care s'a admis recursul lui V. Toma, fiind pronunțată în lipsa intimății, urmează că numai după comunicarea ei și expirarea termenului de opoziție, această decizie a rămas definitivă și a putut deci avea efectul de a investi instanța de trimitere, Trib. Bacău, cu judecata din nou a apelului lui V. Toma; că până atunci însă, decizia Curței fiind supusă opoziției și deci instanța de recurs nefiind epuizată, nu putea fi vorba de o decizie definitivă care singură putea investi instanța de trimitere cu judecata apelului și prin urmare nici de perimarea instanței de apel ce nu fusese încă deschisă;

Că de aceia Trib. a dat o soluțiune greșită, când s'a crezut investit de la 5 Decembrie 1913 printr-o decizie de trimitere dată în lipsă și deși ea era susceptibilă de a fi retractată pe calea opoziției și pe nedrept impută recurentului neglijența de a nu fi cerut fixarea unui termen în judecata apelului său la acel Trib. cu toate că lucrul nu era posibil și neglijența acestuia se putea raporta numai la nestăruința sa de a se termina instanța de recurs;

Că, tot asemenea în mod eronat Trib. consideră decizia acestui Curți dată în lipsa intimății, ca având totuși un caracter definitiv pentru una din părțile litigante, adică față de recurent și privește acea decizie a instanței de recurs ca constituind ultimul act de procedură pentru calcularea termenului de perimare a instanței de apel; că, așa fiind motivele de recurs sunt înemeiate și câtă a fi admise, iar examinarea celorlalte motive devine fără interes.

Pentru aceste motive, Curtea casează etc.

NOTĂ. — Credem că soluțiunea dată de înalta Curte nu este conformă cu interpretarea textelor.

Îată ce spune Casația:

«Considerând că, în adevăr, decizia a acestei

Curții, prin care s'a admis recursul fiind pronunțată în lipsa intimății, urmează că numai după comunicarea ei și expirarea termenului de opoziție, această decizie a rămas definitivă și a putut deci avea efectul de a investi instanța de trimitere... cu judecata din nou a apelului...; că până atunci însă, decizia Curții fiind supusă opoziției și deci instanța de recurs nefiind epuizată, nu putea fi vorba de o decizie definitivă care singură putea investi instanța de trimitere cu judecata apelului și prin urmare nici de perimarea instanței de apel ce nu fusese încă deschisă»...

Pentru desvoltarea argumentației atât în favoarea acestei soluțiuni, cât și în contra ei, trebuie să cităm primele trei alineate ale art. 257 din C. de procedură civilă care spune formal că

«Orice acțiune, opoziție, contestație, apel, recurs în casație sau cerere de revizuire se va *«perima»*, . . . dacă partea va lăsa să treacă 2 ani de la cel din urmă act de procedură;

«Actul de procedură este orice dispoziție, pe care a încuviințat-o judecătorul în cercetarea «pricinei»;

«Se privește ca act întrerupător de perimare, «orice act de procedură făcut de partea interesată, cu caracter contradictoriu»;

Interpretarea dată de înalta Curte se bazează pe ultimul alineat. Hotărârea Casației a fost dată în lipsă și deci nu putea constitui un act de procedură contradictoriu și deci definitiv. În adevăr, făcând abstracție că'n speță cel ce a lipsit în Casație nu mai avea interes să facă opoziție de vreme ce s'a adresat instanței de trimitere cerând perimarea apelului, să admitem că dintr'un motiv oarecare, sau chiar din eroare, printr'un mandat în sarcina anterior spre exemplu, ar face opoziție la hotărârea casației posterior hotărârei de perimare a instanței de trimitere. Înalta Curte ar putea da o soluție contrarie primei sale hotărâri dată în lipsă. Ce devine în acest caz hotărârea instanței de trimitere?

Înalta Curte spune că va fi supusă cenzurei sale pentru incompetență și exces de putere, căci instanța de trimitere nu era regulat sevizată spre a judeca, dat fiind că hotărârea Casației nu a fost definitivă câtă vreme ea era susceptibilă de opoziție;

În adevăr, este constant că îndată ce o hotărâre se atacă cu opoziție autoritatea lucrului judecat dispăre (¹)

Aceasta este argumentarea ce se poate face în favoarea soluțiunii Casației noastre;

Soluțiunea însă expusă mai sus are un inconvenient grav: *Înlătură aplicarea art. 257 din Codul de proc. civ.*

Primul alineat al acestui text stabilește principiul general al perimării, iar alineatele următoare precizează care anume acte sunt de natură să întrerupă cursul acestei perimări;

Or, și aci este punctul delicat, după cum am văzut, legea cere pentru întreruperea termenului de perimare un act de procedură cu caracter contradictoriu. O hotărâre dată în lipsă poate oare să aibă această calitate? Casația noastră, dat fiind soluția ce dă, spune că nu;

Jurisprudența franceză însă dă o soluție intermediară pe care o credem mai adecuată cu scopul legiuitorului. *Hotărârea dată în lipsă are caracterul contradictoriu în ceea ce privește partea prezente în instanță²⁾*;

Plecând de la această premisă, jurisprudența franceză dă o soluție contrarie Casației noastre: «*Attendu que l'arrêt de cassation laisse subsister l'appel et les procédures faites devant la cour qui a rendu l'arrêt cassé; qu'il ne fait rien de plus que l'indiquer les nouveaux juges devant lesquels l'instance doit être suivie; que ces effets sont attachés à l'arrêt de cassation, qu'il soit contradictoire du par défaut; qu'il ne ramait appartenir à celui qui a obtenu l'arrêt de cassation, et vis-à-vis duquel cet arrêt est contradictoire, de se prévaloir du défaut de signification de l'arrêt de cassation à la partie défaillante, qu'il ne peut, par cette inaction, paralyser les droits de la partie contre laquelle l'arrêt de la cour de cassation a été rendu par défaut et qui n'a pas demandé à être restituée contre cet arrêt; D'où il suit que la désisim attaqué; en recevant la demande en péremption formée par le défendeur éventuel, n'a pas pu s'en servir pour appliquer la loi...*».

Această soluțiune de altfel, care după cum am văzut mai sus se bazează pe caracterul contradictoriu pe care-l are o hotărâre dată în lipsă în ceea ce privește partea prezente, este în conformitate cu spiritul juridic procedural al nostru. În adevăr, reclamantul care se prezintă în instanța trebuie să pledeze chiar dacă nu are adversar, și judecătorul e considerat ca un contradictoriu firesc. În consecință nimic mai logic să se considere hotărârea dată în aceste condițiuni ca fiind contradictorie pentru cel ce a fost prezent.

De altfel pentru a sesiza într-o imagine vie întrucât soluțiunea Casației noastre în desacord cu textele eludează chiar aplicarea art. 257 din Codul de proc. civ., vom lua un exemplu:

Un recurent se prezintă în Casație și obține o casare în lipsa adversarului care nu venise din motive serioase. Admitem că procesul în fapt

este favorabil intimatului cu toate că n'are drept să găsi un motiv de casare. Recurentul nu comunică hotărârea și nici nu se adresează instanței de trimitere pentru judecată;

Poate oare acest recurent în condițiunile speței să prejudicie drepturile adversarului sau care nu are interes de a face opoziție în casație menționând o situație anormală care după soluția Instanței Curții se poate prelungi ani de zile?

În adevăr, recurentul poate avea interes după ce a obținut casarea, să lase în uitare această pricină reluând firul ei mulți ani după aceea, când elementele de judecată nu mai pot fi obținute în condițiuni bune pentru o justiție dreaptă;

Ori această soluție nu ar face decât să eludeze direct art. 257 din C. de proc. civ., care fără să facă vr'o distincție, declară perimate cauzele a căror procedură nu a înaintat cu nimic timp de 2 ani. Acest interval de timp ne putând fi supus unei condițiuni potestative, ajungem la concluzia că soluțiunea Casației noastre nu constituie o interpretare exactă a textelor existente.

EUG. EMMANUEL

Doctor în drept din Paris—Avocat

CURTEA DE APEL TOULOUSE, SECȚIA I

Audiența dela 22 Noembrie 1920

Președenția d-lui MARTIN, Prim-Președinte
Gabiot și Laffont

Căsătorie. — Olandestinitate. — Incompetența ofițerului de stare civilă. — Posesiune de stat. — Inadmisibilitatea cererii în nulitate. — Art. 196 c. civ. fr. — (Art. 178 c. civ. rom.).

Când o căsătorie a fost celebrată fără a se face publicațiunile legale și dinaintea unui ofițer de stare civilă incompetent ratiune loci, o cerere în anulare a acestei căsătorii este inadmisibilă, dacă, din ziua când s'a celebrat căsătoria și până când cei doi soți au încetat viața comună, ei au avut posesiunea constantă de căsătorii.

Nu poate constitui un mijloc de a înlătura prezumția stabilită de art. 196 cod. civ., faptul că, soții lucrând asfel, au avut de scop de a ascunde celebrarea căsătoriei unei întreprinute a bărbatului, capabilă de a comite un atentat asupra lui, cum s'a și întâmplat într'adevăr, după o lună. (La Loi No. 26 din 5 Februarie 1921).

NOTĂ.—Speța dedusă înaintea Curții de Apel din Toulouse e următoarea: d. Gabiot și d-ra Laffont, ambii domiciliați la Monstesquieu Volvestre, se căsătoresc la 5 Martie 1914 înaintea ofițerului de stare civilă din Paris (circonscripția I-ia), însă la 24 Aprilie o întreprinută a lui Gabiot aflând de căsătoria amantului său încearcă un atentat asupra lui; în urma acestui fapt soția lui întentează acțiune în divorț contra soțului ei. Bărbatul ei la rândul său întentează o cerere în nulitate a căsătoriei pe temeiul art. 63, 164 și 191 c. civ. fr. (60 și 151 c. civ. rom.); că nu s'au făcut publicațiunile legale, iar căsătoria s'a celebrat înaintea unui ofițer de

²⁾ Cas. fr. 28 Iunie 1875 Dalloz 1876. 130. — În același sens doctrina citată în Dalloz. Répertoire v. cassation.

stare civilă incompetentă *ratione loci*, fiindcă soții nu-și aveau domiciliul legal la Paris.

Curtea respinge cererea de nulitate a căsătoriei ridicată de soț pe temeiul art. 198 c. civ. fr. (178 c. civ. rom.), căci existând posesiunea de stat și actul de celebrare a căsătoriei, proba căsătoriei este făcută.

Prin urmare două chestiuni s'au pus: 1. Care este sfera de aplicație a art. 196 c. civ. fr. (198 c. civ. rom.)? 2. Dacă clandestinitatea și incompetența ofițerului stărei civile pot fi susceptibile de a fi acoperite, de art. 196, de posesiunea de stat?

1. Să începem cu prima chestiune: care este sfera de aplicație a art. 196 c. civ. fr. (178 c. civ. rom.)? Această chestiune nu se pune pentru prima oară în doctrină și jurisprudență, deși art. 196, a dat loc la vii controverse. (Cfr. *Daloz*, Cod. civ. annoté, art. 196), din cauza redactării lui.

Intr'adevăr art. 196 (178 c. civ. rom.) se referă la proba căsătoriei.

În dreptul roman, ca și în vechiul nostru drept anterior, căsătoria, ca și toate actele de stare civilă, se putea face prin toate mijloacele; iar posesiunea de stat, nu naștea de cât o *presumpție de căsătorie* (Vezi *D. Alexandro*, Tom. I, pag. 675). În dreptul vechiului francez însă, (vezi *Ordonanța de la Blois din 1579* art. 40 și urm.), chiar această prezumțiune a fost desființată și nu s'a admis ca probă a căsătoriei decât actul de celebrare a ei.

Mai târziu cu ocaziunea codificării codului Napoleon, s'a admis ca posesiunea de stat de soți legitimi nu poate fi cu totul înlăturată, iar în colaborare cu actul de căsătorie, este o probă, care nu mai poate îndreptăți pe soți de a mai cere anularea căsătoriei, chiar când ar fi atinsă de viciu de formă. În acest sens a fost chiar redactat art. 196 c. civ. fr. (178 c. civ. rom.) și aceasta este sfera sa de aplicație. (Cass. Req., 26 juillet 1865. I. 493).

Prin urmare în principiu: soții nu pot face proba legiuită a căsătoriei lor, decât prin actul de celebrarea ei. Posesiunea de stat singură nu-i îndestulătoare. Însă posesiunea de stat unită la actul de căsătorie e o probă așa de puternică că soții nu pot să o dărâme prin proba contrarie.

Chiar *Portalis* a apărut acest sistem (Vezi *Loché*, Tom. I, p. 516), căci el a zis: «Si la possession sans titre ne garantit aucun droit, le titre avec la possession devient inattaquable».

Codul civil italian art. 119 este categoric în această privință: «Il possesso di stato conforme all'atto di celebrazione del matrimonio sana ogni difetto di forma»¹⁾.

1) «Posesiunea de stat conformă cu actul de celebrare a căsătoriei purgează orice viciu de formă». Cfr. *Luigi Borsari*, Commentario del Code civile italiano, Tom. I, § 518 p. 463, *D. Alexandresco*, I, p. 678, nota.

După alți autori, însă, art. 197 c. civ. fr. (178 c. civ. rom.) trebuie interpretat în sensul că posesiunea de stat n'ar acoperi decât viciile referitoare la actul de căsătorie (*instrumentum*), iar nu la căsătoria însăși²⁾.

2. În ce privește chestiunea: dacă clandestinitatea și incompetența *ratione loci* a ofițerului de stare civilă poate fi acoperită de posesiunea de stat, atât doctrina cât și jurisprudența s'a pronunțat în mod constant în sens afirmativ.

Temeiurile acestei jurisprudențe stă în faptul că nu s'a celebrat căsătoria în secret, ci, nu s'a respectat formele de publicitate sau s'au îndeplinit în mod incomplet, așa că în fapt publicitatea s'a efectuat; iar dacă ofițerul de stare civilă era incompetent *ratione loci* în momentul celebrării căsătoriei, fiindcă soții nu-și aveau acolo domiciliul legal, însă prin faptul convețurii lor la acest domiciliu și după celebrarea căsătoriei și prin dobândirea posesiunii de stat ca soți legitimi, acest viciu s'a acoperit și ar fi *inechitabil*, mai ales pentru copii survenți din căsătorie, care sunt terți în acest caz, să fie prejudiciați prin anularea căsătoriei după cererea unuia din soți, fie că s'au supărat, fie că n'ar mai vrea să continue viața în comun. Destul prin urmare numai ca actul de celebrarea căsătoriei să existe, chiar viciat fiind și posesiunea de stat să fie continuă și să nu contrazică actul, (Vezi, Cass. fr. din 28 Noem. 1899. *Daloz*, 1900. I. 472). Ca atare în nici un caz unul din soți nu poate cere anularea căsătoriei.

Totuși atât lipsa de publicitate, cât și incompetența *ratione loci* a ofițerului de stare civilă sunt lăsate la suverana apreciere a instanței de fond spre a vedea dacă aceste formalități sunt insuficiente și pot constitui o cauză de anulare a căsătoriei.

În tot cazul jurisprudența nu poate împinge până la extrem această apreciere, când nu este în joc interesul copiilor sau a terților, sau când se constată că voința fermă a părților a fost ca să se țină secret căsătoria sau să o celebreze la un ofițer de stare civilă străin de localitatea unde domiciliu, ca să fraudeze legea, atunci, în virtutea principiului *fraus omnia corrumpit*, căsătoria nu mai poate fi validată chiar prin posesiunea de stat, pe care soții ușor și-ar puteau-o cerea în favoarea lor.

E. C. DECUSARĂ

2) *Laurent*, III, No. 6; *Marcadé*, I, 673; *Duranton*, II, 250 *Planiol*, III, 390; *D. Alexandresco*, I, 679; *Neagu*, I, No. 10, 315

Rugăm pe d-nii magistrați și avocați a ne trimite scrise pe câte o pagină, descifrabil, hotărârile instanțelor judecătorești cari rezolvă chestiuni de drept discutabile, pentru a le putea publica în Curierul Judiciar. Cele mai importante vor fi publicate însoțite de note.

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA III C. COR.

Audiența dela 30 Decembrie 1920

Președenția d-lui VIRGIL ANGHELOVICI, Judecător

Iosif M. Pincas cu Marius Linde

Sentința No. 4

Oferta de vânzare. — Manifestare unilaterală de voință. — Când se perfectează contractul? — Condițiuni. — Art. 36 c. com.

O ofertă de vânzare nu perfectează contractul decât în momentul, când se produce acceptarea din partea acceptantului, căci numai atunci are loc contractul de voință.

Cunoștința acceptării nu are un rol esențial în formarea contractului, căci după art. 36 c. com. contractul devine perfect prin executarea lui, atunci, când un răspuns nu era cerut sau necesar.

Prin urmare, este suficient ca acceptantul să fi manifestat voința sa într-un mod cert și irevocabil, pentru ca contractul să fie considerat ca perfect, și ca să se facă în tănuțul termenului fixat de ofertant.

Tribunalul,

Asupra acțiunii intentată de către dl. Iosif M. Pincas în contra d-lui Marius Linde, prin procurator d-l avocat R. Elias, cu petițiunea înregistrată la No. 8750/920.

Având în vedere susținerile orale și scrise ale părților și actele din dosar;

Având în vedere că în fapt se constată următoarele:

La 22 Martie 1920, intervine între d-l Armand Iliescu, în calitate de procurator al d-lui D. M. Linde și I. Pincas un act de vânzare al imobilului din București, str. Batiște No. 33, proprietatea părâtului Dr. Marius Linde, contract care n'a fost acceptat de către părât;

La 5 Aprilie 1920, părâtul trimite din Lvov avocatului său A. Iliescu o scrisoare în care în esență spune că în interval a luat alte dispozițiuni cu privire la casa sa din strada Batiște No. 32 și că nu mai poate vinde zisa casă cu prețul arătat înainte cu câteva luni, condițiile sale astăzi (la data scrisorii) 5/4/920 — fiind următoarele:

1. Pentru mine franci francezi 250.000 depuși fără spese la Paris și confirmați la Banca M. Blank;

2. Datoria dela «Generala» precum și procentele cu începere de la Sf. Gheorghe; și următoarele, provizioane și intermediari în sarcina cumpărătorului; și

3. Luarea în posesie la finele lui Iunie, crt., imi rezerv pentru un an în etajul al 2-lea 4 încăperi pentru mobilele mele, adăogând ca, această ofertă este valabilă numai 14 zile;

Acest răspuns al părâtului este transmis de către A. Iliescu lui I. Pincas prin notificarea din 14 Aprilie 1920 st. n. în urma căruia reclamantul I. Pincas acceptă telegrafic noile condițiuni ale părâtului, adresând acceptarea sa, atât la domiciliul avocatului A. Iliescu cât și a părâtului la Varșovia și la Livov cu telegramele No. 924 și 921 din 16/4 1920, din care s'a remis la destinație în ziua de 17 Aprilie 1920, atât la Livov cât și la Varșovia.

În același timp reclamantul depune la Banca Marmorosch, franci francezi 250.000, urmând ca acești bani, să fie liberați la facerea actului autenticat de vânzare, ceiace Banca Marmorosch face cunoscut d-lui Marius Linde prin scrisoarea din 15 Aprilie 1920;

Posterior acceptării reclamantului părâtului adresează avocatului său scrisoarea cu data de 22/5/920, din Varșovia în care spune între altele «Dl. Pincas n'a confirmat oferta mea din 5 Aprilie» și mai departe «atunci dau soției mele procură sub semnătură privată pentru moment, ca să poată tranșa definitiv cu d-l Pincas» adăogând «deși oferta mea n'a fost acceptată, o susțin azi, cer numai să mi se plătească diferența de curs dela fr. fran. din 15/4 și finele lui Mai».

Având în vedere că reclamantul pretinde ca scrisoarea din 4 Aprilie 1920, constituie o ofertă de vânzare, pe care acceptând-o s'a perfectat contractul de vânzare a imobilului din str. Batiște No. 33, în condițiile arătate de părâtul M. Linde în zisa scrisoare;

Având în vedere că, părâtul obiectează că scrisoarea din 5 Aprilie 1920, era o scrisoare de ordin privat, destinată să rămână secretă, și că numai prin faptul lăcit al avocatului său, ea se găsește în mâna reclamantului; că, chiar dacă ar fi considerată ca o ofertă de vânzare, este loc să fie anulată deoarece i-a fost smulșă prin dolul concertat între reclamant și avocatul său, propunând dovada cu martori asupra acestui punct, că, în fine, contractul n'a putut lua naștere, întrucât n'a intervenit o acceptare valabilă făcută la domiciliul său, și că acceptările trimise de reclamant la Varșovia și Livov n'au putut ajunge la cunoștința sa, de oarece la acea dată se afla la Viena, ceiace propune a dovedi deasemenea cu martori;

Având în vedere că, din scrisoarea dela 5 Aprilie 1920, rezultă că părâtul după ce a luat cunoștință de actul de vânzare proectat între avocatul său și reclamant, a revenit asupra condițiilor vânzării, fixând alte condițiuni.

Că, el însuși denunșește propunerea sa «ofertă» ceiace nu s'ar înțelege, dacă ar fi vorba de o scrisoare confidențială, după cum nu s'ar explica nici faptul fixării unui termen înăuntrul căruia această ofertă rămâne valabilă;

Că, a pretinde ca, fraza și «n'ar mai putea vinde» conținută în scrisoarea din 5 Aprilie 1920, denota intenția părâtului de a nu mai vinde de loc casa sa, ar fi să se denatureze în în mod flagrant sensul clar al acestei fraze, suprimându-se partea importantă din ea, unde se spune «sens completat» prin fraza următoare» condițiile mele azi sunt care nu mai lasă nici un dubiu asupra intenției ofertantului;

Că, dacă ar mai putea exista o indoiala asupra caracterului și destinației scrisoarei menționate, ea este înlăturată prin declarațiile formale făcute de însuși părâtul M. Linde în scrisoarea sa din 22 Mai 1920, în care scrie «Dl. Pincas n'a confirmat oferta mea din 5 Aprilie» și mai departe «Atunții etc» fraza din care rezultă în mod indubitabil că, scrisoarea din 5 Aprilie 1920, conținea o ofertă de vânzare adresată lui I. Pincas prin intermediul avocatului A. Iliescu, și că, părâtul M. Linde după expirarea termenului ofertei persistă în intenția sa de ași vinde casa;

Că, față de aceste împrejurări și mai ales de desbaterile formale ale părâtului este suficient dovedit că părâtul însărcinase pe avocatul său să trateze vânzarea casei cu reclamantul și că în urmă neacceptant proiectul de vânzare, a revenit asupra condițiilor sale, făcând oferta din 5 Aprilie 1920, astfel că, alegația apărării care pretinde că, scrisoarea din 5 Aprilie 1920 era destinată să rămână secretă, și că părâtul ar fi fost prin dol convins să scrie acea scrisoare trebuie înlăturată, și în consecință proba cu martori cerută de părât asupra acestui punct urmează să fie respinsă ca nefondată și vexatorie, rămânând bine stabilit că ne aflăm în fața unei oferte ferme, destinată să parvie reclamantului și făcută în urma unei hotărâri bine chibzuite;

Că, așa dar, rămâne de văzut dacă a urmat în cauză o acceptare valabilă a acestei oferte, în termenul acolo prevăzut, perfectându-se astfel convenția de vânzare a imobilului în litigiu;

Considerând că, este constant în fapt, că, oferta făcută de părât n'a fost retrasă înainte de a expira termenul fixat printr'nsa, astfel că, Tribunalul n'are a se ocupa de efectele pe care ea le poate produce ca simplă declarație de voință a părâtului, ci urmează să se examineze în ce moment trebuie considerat că a luat naștere contractul de vânzare în urma acceptării reclamantului;

Având în vedere că, din certificatele oficiului poștal, prezentate de reclamant, rezultă că telegramele de acceptare au au ajuns la destinație, înăuntrul termenului fixat prin oferta; că însă părâtul obiectează că ele trebuiau adresate la domiciliul său din București, și că în tot cazul contractul nu s'a putut forma, neputând lua cunoștința de aceste telegrame în termen, întru cât la data sosirii lor, era plecat la Viena, ceiace propune a dovedi cu martori;

Considerând că asupra chestiunii de a se ști în ce moment devine perfect contractul între părți, cari n'au fost față

și nu și-au manifestat în mod simultan consimțământul, se cunosc în doctrină cele patru teorii: 1) teoria zilei manifestării voinței; 2) emisiunii; 3) expirației și 4) a luării în cunoștință numite astfel după cum ele pun momentul perfectării contractului, în ziua când acceptarea a fost manifestată sau trimisă de acceptant, primită sau cunoscută de policitant;

Considerând că această materie este reglementată prin texte pozitive în unele legiuri străine (c. civ. german) codul obligațiilor elvețian, cari pe de o parte dispun că ofertantul este legat prin oferta sa până la expirarea termenului fixat, iar pe de altă parte, că el e liberat dacă n'a primit acceptarea în același termen.

Considerând că aceste dispozițiuni sunt urmarea logică a concepției care dă declarațiilor singulare de voință o existență distinctă, cu o valoare juridică proprie, căci numai astfel se explică cum propunătorul este ținut prin oferta sa, deși cealaltă parte nu și a manifestat încă voința în nici un mod.

Considerând însă că aceste principii sunt repudiate de partizanii sistemului cunoștinței (*Planiol, Alexandresco, etc.*) cari privesc oferta numai în funcțiune de acord de voință, ea putând fi retrasă chiar înăuntrul termenului, împiedicând formația contractului, cât timp n'a intervenit o acceptare valabilă în termen.

Considerând că la noi se vorbește de conchiderea contractului sinalgmatic între persoane depărtate, în art. 35 și următori e. comercial.

Considerând că un asemenea text lipsește din codul nostru civil și deci în lipsa de text express chestiunea urmează să fie rezolvată după principiile generale de drept.

Considerând că toți autorii sunt de acord că, contractul se formează în momentul când se produce acceptarea, căci numai atunci are loc contactul de voințe.

Considerând că unii autori prelungesc momentul acceptării, făcând-o să producă efect numai la data când ea ajunge să fie cunoscută de propunător.

Considerând că producerea la momente deosebite a ofertei și acceptării, nu poate justifica o tratare separată a ambelor manifestări de voință, ținându-se rolul ce fiecare din ele îl are în formația contractului;

Că, dacă oferta fiind destinată să fie acceptată, trebuie să ajungă la cunoștința acceptanțului, din contră, acceptarea nefiind o nouă ofertă care așteaptă o acceptare, ei numai aderarea la voința exprimată prin ofertă, e suficient pentru perfectarea contractului ca să existe în mod definitiv și indubitabil înăuntrul termenului ofertei, ciace este o chestiune de drept pe care legea o poate reglementa cum găsește mai potrivit pentru lesnicioasa circulație a bunurilor și păstrarea dreptului părților, arătând când anume acceptarea trebuie considerate ca definitivă;

Considerând că, din chiar textele invocate de părât, se constată că, cunoștința acceptării nu are un rol esențial în formarea contractului, căci după art. 36 cod. com., contractul devine perfect prin executarea lui, atunci când un răspuns nu era cerut sau necesar, de unde rezultă că cerința cunoașterii răspunsului derivă dintr-o necesitate de fapt, iar nu dintr-o rațiune juridică de esență contractului.

Ca așa dar, este suficient ca acceptantul să fi manifestat voința s'a într'un mod cert și irevocabil pentru ca contractul să fie considerat ca perfect, cât timp un text expres nu arată în ce condiții acceptarea e valabilă.

Considerând că, a decide altfel ar fi să se lase conchiderea contractului la bunul plac al proprietarului, care odată în posesia acceptării ar fi liber să ia sau nu cunoștință de ea, ajungându-se la rezultate contrarii tendințelor moderne în drept, care urmăresc o circulație cât mai ușoară a bunurilor;

Considerând că, telegramele de acceptare au sosit în termen la destinație, astfel că acceptarea pe de o parte se găsea la dispoziția părâtului care putea lua oricând cunoștință de cuprinsul ei, iar pe de altă parte eșise din puterea de a o revoca a reclamantului;

Că dacă părâtul prin faptul său voluntar sau nu, s'a pus în neputință de a lua în termen cunoștință de acceptare, această împrejurare nu poate avea nici o influență asupra formării contractului și deci proba cu martori cerută de părât pentru a dovedi că la acea dată era plecat la Viena, trebuie respinsă ca neconcludentă.

Coasiderând că, din moment ce părâtul dăduse adresa sa în scrisorile menționate mai sus, la Varșovia și Lwow, era natural ca reclamantul să adreseze acolo acceptarea sa unde era presupția că se află părâtul, pentru că el să poată lua în realitate cunoștința de acceptare, rațiune cu atât mai justificată cu cât părâtul susține că contractul se formează numai prin cunoașterea acceptării.

Că, de altfel, împrejurarea că părâtul de fapt locuia în Polonia, că și schimba-e acolo centrul afacerilor sale, ca a-cele camere de care vorbea în oferta sa, le reținea pentru păstratul mobililor sale, denotă intenția sa de a-și strămuta acolo domiciliul și deci trebuie decis că bine a fost făcută acceptarea la locurile indicate în scrisorile sale;

Că în fine reclamantul începuse și executarea contractului depunând conform ofertei prețul la Marmorosch Blank (vezi scrisoarea Băncii din 5/4/920), ciaceo nu mai poate lăsa nici un dubiu asupra acordului de voințe dintre părți,

Că, în ciace privește daunele cerute de reclamant, aceasta nefăcând cu nimic dovada lor, urmează ca acest capăt de cerere să fie respins ca nedovedit.

În cea ce privește cererea reconvențională făcută de părât. Considerând că prin această cerere, părâtul opune nulitatea scrisorii din 5 Aprilie 1920 în cazul când Tribunalul ar găsi că ea constituie o ofertă de vânzare.

Considerând că această chestiune a fost desbătută cu ocazia cererii principale și Tribunalul pentru considerentele indicate mai sus, o găsește nefondată și urmează a o respinge ca atare.

Văzând și disp. art. 140 proc. civilă,

Pentru aceste motive redactate de D. Judecător Virgil Anghelovici, Tribunalul, admite acțiunea, etc.

(ss) V. Anghelovici; Al. Ștefănescu

NOTA. — Imprejurările economice anormale prin care trecem, fluctuațiunile la care sunt supuse în momentele actuale cele mai multe obiecte de consumațiune și în special urcarea constantă a valorii locative și venale a imobilelor urbane, sunt prea ispititoare pentru omenii la care intensitatea dorinței de câștig — *aur sacra fames* — este în raport invers cu forța morală a bunei credințe: iată sub stratul sulfesc al spectacolului care se desfășoară decăva timp înaintea instanțelor noastre judiciare chemate a rezolva litigii în care toate subtilitățile dreptului sunt puse la contribuțiune, de una din părți pentru a se opune la executarea convențiunei cerută de cealaltă parte. În speța rezolvată prin hotărârea mai sus reprodusă, Tribunalul constată în fapt că părâtul, proprietarul unui imobil din București, făcuse o ofertă de vânzare reclamantului; că înainte de a expira termenul fixat pentru acceptare, destinatarul ofertei și-a manifestat intențiunea de a accepta oferta și Tribunalul examinează chestiunea de a se ști dacă acceptarea făcută este valabilă și prin urmare dacă contractul de vânzare a putut lua naștere.

Doă chestiuni de drept par a fi preocupat Tribunalul în rezolvarea litigiului și anume: care este caracterul juridic al ofertei până în momentul acceptării ei de către destinatar și care e momentul precis în care se formează un contract încheiat pe cale de corespondență.

În ce privește prima chestiune, am arătat într-o notă publicată în „Curierul judiciar“ No. 14 din 10 Aprilie 1921, starea doctrinei, a jurisprudenței și soluțiunile consfințite de legea noastră comercială cât și de diferite legislațiuni străine.

În ce privește cea de a doua chestiune, Tribunalul după ce enunță diferitele teorii care s'au susținut și se susțin în această materie, înălătură părerea după care contractul se formează în momentul în care destinatarul ofertei acceptând oferta ce i s'a făcut ofertantul a dobândit cunoștință despre această acceptare.

Pentru a justifica soluțiunea adoptată, Tribunalul face analiza manifestațiilor de voință care concurează la formarea contractului, arătând rolul deosebit pe care fiecare din ele e destinat să-l aibă pe când oferta este destinată să ajungă la cunoștința destinatarului pentru ca acesta să se poată pronunța asupra ei și s'o accepte dacă găsește de cuviință, din contră executarea nefiind decât o adesiune sau aprobare pură și simplă a voinței manifestată prin ofertă, e suficient ca această acceptare să se fi manifestat înaintul termenului stabilit prin ofertă, pentru ca contractul să se formeze fără să mai fie nevoie ca ea să fie adusă la cunoștința ofertantului. Dar odată înlăturată, teoria informației care este adoptată, atât de Codul civil spaniol (art. 1262 alin. 2), cât și de Codul civil german (art. 130 alin. 1). Tribunalul nu se pronunță în mod precis la care din celelalte trei teorii se realizează; este suficient ca destinatarul să fi declarat voința sa de a accepta oferta, sau mai trebuie încă ca dânsul să fi manifestat acceptarea sa astfel, în cât să nu mai aibă posibilitatea de a reveni asupra acceptării sale de care să se fi desisat în mod irevocabil, fie prin expedierea declarațiunei de către acceptant, fie prin primirea declarațiunei de acceptare de către ofertant?

În adevăr, Tribunalul susține că pentru formarea contractului, trebuie ca acceptantul să-și fi manifestat voința sa într'un mod cert și irevocabil; or în ce moment, capătă acceptarea acest caracter? Oare în momentul în care scrisoarea sau telegrama de acceptare este expedită de acceptant sau în momentul în care acceptarea a sosit în posesiunea sau e la dispoziția ofertantului? Cestiunea este discutabilă și discutată.

Dacă ar fi să ținem seamă de împrejurările de fapt ale cauzei, astfel cum le stabilește Tribunalul, pentru a deduce din ele, modul său de a vedea, s'ar părea că Tribunalul consfințește teoria recepțiunei, căci se evidenciază anume faptul că telegramele de acceptare au sosit în termen la destinație și că din acest moment acceptarea a eșit din puterea de revocare a acceptantului și se găsea la dispoziția ofertantului.

Creдем că părerea Tribunalului care înlătură teoria informației și nu consideră cunoștința acceptării ca esențială pentru formarea contractului este și rațională și juridică; este rațională, fiindcă nu-i admisibil, după cum arată Tribunalul, ca încheierea contractului să depinză de bunul plac al ofertantului care poate sau nu să ia cunoștință de acceptarea care l-a parvenit; este și juridică, căci în sensul acestei păreri se poate invoca ca argument de text, dispoziția articolului 1533 Cod. civ. după care acceptarea mandatului poate să fie tacită și să rezulte din executarea lui de către mandatar; or nu este nici un motiv de a restrânge aplicațiunea acestui text numai la materia mandatului, fiind dat că în principiu toate contractele în dreptul modern sunt consensuale și că modul lor de formațiune trebuie să fie același, ori care ar fi speța contractului. Tot din acest text rezultă că legiuitorul Codului civil admite posibilitatea unei acceptațiuni tacite a ofertei rezultând din executare, fără a subordona formațiunea contractului la condițiunea cunoștinței executării din partea ofertantului; așa fiind, dacă în caz de acceptare tacită, contractul se formează din momentul manifestării de voințe din partea acceptantului, de ce oare

n'am admite aceeași soluție și în caz de acceptare expresă?

Consecința principală a sistemului declarațiunei este că din momentul acceptării ofertei prin simpla manifestațiune de voință a destinatarului în termenul fixat prin ofertă, ofertantul nu-și mai poate retracta oferta chiar dacă acceptarea n'a ajuns încă în posesia acestuia; este adevărat că acceptarea nu devine definitivă și irevocabilă decât atunci când ea se găsește la dispoziția ofertantului, dar nu-i mai puțin adevărat că ea există și trebuie să-și producă efectul din momentul ce s'a manifestat voința acceptantului, independent de faptul ulterior al trimiterii sau recepțiunei.

Cu toate acestea, atât vechiul nostru Drept cât și Codul nostru comercial consfințesc teoria informațiunei pentru contractele încheiate între persoane deparate.

Pe deoparte art. 1553 Codul Calimach prevede ipoteza unei oferte de a contracta, făcută în scris unei persoane care nu se află în aceeași localitate cu ofertantul, textul citat decide că acceptarea propunerii trebuie să ajungă la cunoștința propunătorului, tot astfel art. 35 din Codul comercial decide că contractul sinalagmatic între persoane deparate nu este perfect dacă acceptarea n'a ajuns la cunoștința propunătorului. Teoria informațiunei este considerată ca singura juridică de d-l *Alexandresco*, t. V, p. 101, 102 și 196.

Înlăturând în materie civilă această teorie ajungem la consecința bizară de a soluționa în mod deosebit momentul formațiunei contractului, după cum ne aflăm în fața unui contract civil și comercial.

A se vedea asupra cestiunei *Valery Des contrats par correspondance*, No. 150 și urm., *Bandry-Lacantinerie et Burde*, *Des obligations* t. I No. 37 și urm., *Laurent* t. XV No. 479 și urm. etc.

AL. CERBAN

JUDECĂTORIA OCOL VI URBAN BUCUREȘTI

Audiența dela 27 Mai 1921

Președenția d-lui M. GHIRGIU, Judecător
Vladimir Trofimov și Vladimir Zilotti cu Gh. Spănescu
Carte de judecată penală No. 448

Tănuire.—Crimă.—Dacă este competentă judecătoria de ocol? Soluție negativă.—Art. 53 și 54 c. p. (§ 37, 38 c. p. prus.); Art. 54 l. j. o.

În legiuirea noastră, ca și'n legiuirea prusiană, spre deosebire de legiuirea franceză, tănuirea este considerată ca un delict de sine stătător.

Tănuirea la crimă, conform art. 53 din legea judecătoriorilor de ocolae, ne fiind trecută între delictete ce cad în competența sa, judecata urmează a-și declina competența și trimite la Trib. corecțional, care și ratione materiae și ratione loci este competent de a o judeca.

Inculpații asistați de d-nii avocați R. D. Rossetti și Porumbeanu, reclamantul de d. avocat Triandafil.

Judecata,

Asupra incidentului de necompetință ridicat de apărare în ședința de la 27 Mai 1921;

Având în vedere concluziile orale ale apărării și părții civile consemnate în jurnalul de la 27 Mai 1921;

Având în vedere că incidentele de necompetință sunt de

fi dat în două scopuri (Absicht) : I. De a scăpa de pedeapsă pe autorul principal sau complicele său (tăinuire) personală — în legislația noastră română — găzduire sau să pună în siguranță lucrurile rezultate din crimă sau delict (tăinuire reală — în legislația noastră românească, tăinuire propriu zisă).⁴⁾

Berner mai denumeste *găzduirea și tăinuirea propriu zisă* (Eigentliche Hehlerei); iar *tăinuirea propriu zisă* dela noi (Uneigentliche Hehlerei).⁵⁾

«Legea nu consideră tăinuirea, ca o complicitate la fapta autorului principal, ci ca un *delict independent*, zice Oppenheim, calificându-se în mod obișnuit un atac pedepsibil din cauza asigurării dreptului Statului (in die Rechtspflege des Staats), chiar când autorii principali n'ar fi cunoscuți, și chiar când s'ar fi adus la cunoștință numai o parte din crimă sau delict»⁶⁾.

Prin urmare din cele spuse, rezultă în mod neîndoielnic, că atât în codul german—recte prusian—de unde s'a inspirat legiuitorul nostru, cât și în legiuirea noastră actuală, *tăinuirea* nu poate fi considerată de cât ca un *delict special, sui generis, independent, iar nu ca o complicitate posterioară*.

II. *Imprumutătătă tăinuirea de la faptilul principal caracterul gravității?* Asupra acestei chestiuni, în pură logică juridică, s'ar putea răspunde negativ, având în vedere caracterul independent al sale față de fapta autorului principal sau complicei lui.

Totuși, dacă facem o excursiune istorică, în ce privește *tăinuirea*, sfârșim prin a răspunde afirmativ.

În *dreptul roman* tăinuirea era necunoscută, căci tăinuitorul era considerat ca un complice și pedepsit cu aceeași pedeapsă, ca și autorul principal⁷⁾ și tot astfel era considerat și în *vechitul drept german*,⁸⁾ ca și în *dreptul francez vechiu*.

Tocmai mai târziu, a început să se facă distincțiune între autor, complice și tăinuitor.

Și legea prusiană din 1851 cea dintâi, face din tăinuire un delict special, care dispozițiune a fost imprumutată și de alte state din confederațiunea germană.⁹⁾

Justificarea acestei distincțiuni era motivată pe de o parte, ca să nu scape de pedeapsă tăinuitorii, când autorii principali erau necunoscuți sau ar fi murit, iar pe de alta, să proporționalizeze pedeapsa tăinuirei după gravitatea faptului principal la care se raporta.

Așa de pildă, în codul pen. german tăinuirea la crime se pedepsește până la 10 ani închisoare, iar la delictel până la un an.

Prin urmare, deși tăinuirea este considerată ca un delict independent, însă imprumutată de la infracțiunea principală — cu care este, fie în legătură *directă*, fie *indirectă* — gravitatea ei, influențând asupra pedepsei.

De aceea și legiuitorul român în art. 56 c. p. prevede, că atunci când între tăinuitor și autorii faptului a fost o *înțelegere prealabilă*, să fie pedepsit ca *complice*.

Prin *legătură directă* se înțelege, cum se exprimă și Berner, fapta tăinuitorului de a deține lucrurile di-

rect de la autor sau complicele său, iar *indirect*, de la o persoană, care le deținea de la autor sau complice. În primul caz Berner, o denumeste *tăinuire principală*, în al doilea *secundară*, Berner merge și mai departe, admite și o *tăinuire terțiară*, numai să existe *luna știință*, că lucrurile provin din crimă sau delict¹⁰⁾.

Prin urmare din cele spuse rezultă că, deși tăinuirea este considerată, ca un *delict special*, însă ea imprumută dela infracțiunea la care se raporta, *caracterul gravității*.

Și o natural și echitabil, ca alt fel să fie pedepsită *tăinuirea* care se raporta la un *delict*, și altfel la o *crimă*, deși legiuitorul nostru, probabil prin inadvertență prevede o singură pedeapsă pentru tăinuitorii, al cărui *maximum este doi ani*, ne urmând în această privință pe legiuitorul german, care a *proporționat pedeapsa tăinuirei după gravitatea infracțiunii* de la care provin lucrurile tănuite: *crimă sau delict*.

III. *Când tăinuirea se raporta la o crimă, a căror autori principali sunt morți sau necunoscuți, care este instanța competentă?*

În legislațiunea noastră, ca și în cea germană, am văzut că *tăinuirea* este considerată ca un delict special, în sensul că el se poate urmări independent de autorii sau complicei faptului principal; însă *tăinuirea* imprumută totuși gravitatea faptului la care se raporta, mai ales în legislația germană. Și aceasta are importanța asupra *competinței și pedepsei tăinuirei*.

Am văzut, că în legislația germană se pedepsește mai grav tăinuirea la crime, de cât la delictel.

Revenind la speță, Judecătoria de ocol cu drept cuvânt și-a declinat competența, căci conform art. 53 L. J. O. tăinuirea relativă la o crimă (art. 225 și 226 c. p.) nu era de competența sa, de oarec legiuitorul din 1908 în mod expres a eliminat-o.

Și atunci, se pune întrebarea: *care este instanța competentă?*

Răspunsul n'ar prezinta nici o dificultate, dacă autorii crimei ar trăi sau ar fi descoperiți, căci atunci se înțelege, că instanța competentă ar fi Curtea cu Jurați, care conform art. 402 pr. pen. are plenitudinea de jurisdicțiune.

Însă în speță, autorii fiind morți, deci Curtea cu Jurați ne mai putând fi sesizată de faptul principal, *tăinuirea nu poate fi de cât de competența Trib. corecțional care este instanță de drept comun*.

Și tocmai această ipoteză a avut-o în vedere legiuitorul făcând din *tăinuire un delict special*.

Iată pentru ce temeuri găsim juridică și bine motivată cartea de judecată ce-o adnotăm.

Trebuie să mai menționăm un fapt: codul nostru penal este vechiu și are multe lacune. De la 1851 codul penal prusian și în special cel german a suferit modificări ulterioare, care a schimbat concepția delictului de tăinuire, acomodând-o cu noile cerințe ale practicii și represiunii.

De acia, credem, că, prin noua modificare a codului nostru penal, și mai ales prin unificarea lui,—căci codul penal ungar (art. 370 și urm.) cât și cel austriac (art. 185) s'au inspirat tocmai din legislația penală germană — se va avea în vedere aceste modificări.

E. C. DEUSARĂ

4 Frederick Berner. Lehrbuch des deutschen Strafrechts. Ed. XVI, Leipzig, 1901 p. 562.

5 Berner, op. cit. p. 564.

6 Dr. Friedrich Oppenheim. Das Strafgesetzbuch für das deutsche Reich. § 257 No. 1, vezi și jurisprudența citată în No. următori.

7 Lex. 49 § 1. D. de furti, 47, 2; Lex. 14 cond. furti p. 2, Instit. IV, 1. 4.

8 Cfr. Robert Sachse. Der ältern deutschen Rechte. II. § 6.

9 Cod. Württembergez din 1859, art. 343; Saxa, codul din 1855 292 și 293; Bayern, codul 1861 art. 203, cod. pen. german § 258 și urm.; Codul austriac § 185, 196. Pentru detalii vezi Berner op. cit. p. 563 și urm.

10 Berner, op. cit. p. 654 și urm.; Oppenheim op. cit. p. 516.

REZUMATELE JURISPRUDENTEI

CURTILOR DE APEL ȘI ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

SECȚIA I

Apelant: Maior Olimpin Stavrat prin d. av. Quintilian Pavelescu.
Intimat: Ilie Gabay prin d. avocat Hugo R. Cappon.

Mandat.—**Depășire a puterilor conferite de către mandatar.**—**Ratificare.**—**Condițiuni.**—**Dacă simpla tăcere poate echivala cu o voință de a ratifica.**—**Art. 1546 c. civ.**

Potrivit dispozițiilor art. 1546 c. civ. mandatele nu este îndatorat să respecte obligațiunile contractate de către mandatar, peste limita puterilor ce i s'au conferit, afară numai când le-a ratificat expres sau tacit. Ratificarea tacită rezultă din intenția părții dedusă din împrejurările cauzei, apreciate de judecător în caz de contestațiune și negreșit mai ales din execuțiunea voluntară în total sau în parte a obligațiunii, făcută cu bună știință de acela în contra căruia se invoacă convențiunea.

În speță, apelantul deși a semnat primirea chiriei în josul contractului încheiat de mandatar, peste limitele date, însă nu se poate trage concluziunea că a înțeles să ratifice întreaga convențiune; căci făcerea lui nu poate fi interpretată ca o voință de a ratifica și obligațiunea ce depășea puterile mandatului său, că chiria ce o primea era datorată pentru timpul când convențiunea era opezabilă și nu avea motiv să-i refuze prin faptul că încă nu expirase termenul contractului, cât i se dăduse puteri mandatului să contracteze cu chiriașul. (*Curtea de Apel București, secția I, decizia No. 201 din 13 Oct. 1920 prin care s'a admis apelul contra sent. 478/920 a Trib. Ilfov, secția II-a civ. cor.*)

SECȚIA II

Apelant: Nicolae D. Popescu prin d. av. Gh. Chiriacescu.
Intimat: H. Botoșăneanu prin d. av. Pilderman.

Contract de locație.—**Prelungire.**—**Cine poate profita?**—**Interpretarea art. 1 din decretul-lege 1420/920.**

Potrivit art. 1 din decretul lege 1420/920, ca cine-va să poată locui în capitală trebuie să dovedească că are un vădit interes de serviciu public sau de familie.

În speță, motivele invocate de intimat sunt că, are trei copii în școala din București, că-și are sediul afacerilor sale în capitală și suferă de o boală care necesită îngrijirea sa în București, însă aceste motive ne intrând în cadrul art. 1, findcă după cum rezultă din calificativul „vădit” întrebunțat de legiuitor, trebuie ca interesul de familie să fie caracterizat printr-o situațiune cu totul excepțională pentru a avea de efect să violeze legea părților, conferind chiriașului fără consimțământul proprietarului dreptul la prelungirea termenului închirierii. Aceste trebuințe comune invocate de intimat ar putea fi invocate de toți locuitorii țării pentru a stabili interesul de a domiciliu în capitală. Și dacă s'ar admite acest sistem aproape toate contractele de închiriere s'ar găsi prelunțate chiar pentru chiriași ce nu locuiesc în comună înainte de 15 Aug. 1916, ceea ce ar contrazice intenția legiuitorului, care a voit să împedice aglomerațiunile peste măsură în orașele mari ale țării, impunând chiriașilor condițiuni excepționale prin art. 1 din decretul lege 1420/920.

De altfel, strămutarea domiciliului unei persoane dintr-o localitate într'alta atrage după sine și strămu-

tarea tuturor intereselor în ultima localitate (*Curtea de Apel București, secția II, decizia civilă No. 15 din 1 Feb. 1921 prin care s'a admis apelul contra sent. No. 330/920 a Trib. Ilfov secția IV-a c. cor.*)

NOTĂ.—Curtea de Apel face în speță o bună aplicațiune a art. 1 din decretul-lege No. 1420/920.

Într'adevăr intențiunea legiuitorului a fost să îngreudească dreptul de prelungire a contractelor de închiriere, persoanelor, cari nu domiciliau în București sau în orice altă localitate din țară, înainte de 15 August 1916, spre a se evita aglomerațiunea și prin urmare arcaarea valorii chiriilor. Și în acest scop a cerut acordare persoane, ca să poată beneficia de prelungirea contractelor, să justifice un vădit interes de serviciu public sau de familie în acea localitate.

Cu drept cuvânt Curtea de Apel interpretează expresia legiuitorului „de vădit interes de familie”, în sensul de condițiuni excepționale, cari să justifice fixarea domiciliului său în acea localitate, iar nu simple trebuințe comune, pe care le-ar invoca oricine, făcând astfel inutilă dispozițiunea legii. (N. R.)

SECȚIA III

Apelantă: Florea Martici Gh. Andrei, ca tutore, lipsă.

Intimați: Lina Dinu Neagu, Dinu Neagu și alți prin d. avocat D. Zotta.

Contract de exploatare de păduri.—**Termen.**—**Dacă se poate prelungi conform art. 3 din legea măs. excepționale? Soluție negativă.**

Potrivit dispozițiilor art. 3 din legea măsurilor excepționale, nu se poate prelungi termenul de exploatare a unei păduri, căci legea nu se referă de cât la termenele preserise de lege, iar nu la acele stipulate în convențiunile dintre părți, căci este o deosebire între termenul de plată și exercițiul unui drept.

Prin urmare, în speță, fiind vorba de stingerea unei obligațiuni, expirarea unui contract de exploatare de păduri, nu se poate extinde interpretarea art. 3 din legea excepțională. (*Curtea de Apel București, secția III, decizia civilă No. 194 din 2 Oct. 1920, prin care s'a respins apelul contra sent. No. 77/920 a Trib. Buzău secția I-a.*)

A apărut ediția II-a **Asupra contractului de locațiune** de d-l N. Jac Constantinescu, Consilier la Curtea de Apel Galați.

Lucrarea a fost revăzută, adăugită și completată cu doctrina și jurisprudența până la z, cu toate legile, decrete-legi și regulamente în legătură, și **Taxe de timbru pentru asistența socială, dublând volumul.**

Această operă s'a tipărit în atelierele Soc. anonime *Curierul Judiciar*, București, Rahovei 5, unde se pot face comanda. **Prețul 30 lei**, plus 2 lei porto postal.

Rugăm stăruitor pe d-nii abonați din provinciile a nu mai aștepta alte invitațiuni, sau sosirea încetătorilor, și a bine voi să trimită achitarea abonamentului prin mandat postal, direct la Administrația ziarului „*Curierul Judiciar*”, București, Rahovei 5, notind pe cotorul mandatului „pentru abonamentul datorat partida No. 4”

A apărut în editura Societății anonime *Curierul Judiciar* București, Rahovei, 5.

Studii Comparative de Procedură Civilă de d-l Dr. Erast Mandicevschi, Consilier la Înalta Curte de Casație. **Prețul 25 lei**